

De Journalist

Magazine van de VVJ

Moeders in de journalistiek

VRT regulariseert pensioenen

Inhoud

Actueel

VRT regulariseert aanvulende journalistenpensioen
Journalistencursussen in Groot-Brittannië **4**

Schemerzones Zaventem: zware bevalling **6**

Reportage

Vrouwen zwaar ondervertegenwoordigd in Belgische journalistiek **7-8-9**

Actueel

Undercoverjournalistiek is tweesnijdend zwaard **10**

Jobbank

11

Nieuws uit verenigingen

Ledenvergaderingen en nieuwe bestuurders **12**

Jaarverslag VVI **13**

Jaarverslag AVBB **14**

Actueel

Bedrijfs-CAO bij VUM **15**
Gratis lijnpas voor beroepsjournalisten

foto: Johan Van Cutsem

Ingrid De Putter: 'Een doordeweekse vrije dag betekent puur genieten. Heerlijk in de tuin klussen, een praatje maken met de burens... gewoon tegen-gewicht zoeken voor al dat binnenzitten!'

Magazine van de Vlaamse
Vereniging van
Beroepsjournalisten

29 februari 2000, nummer 4
Verschijnt veertiendaags

Redactieraad

Laurent Coppens
Pol Deltour
Farid El Mabrouk
Wout Pittoors
Luc Standaert
Luc Vanheerentals

Redactie, coördinatie en V.U.

Ann Deceunynck
ann.deceunynck@euronet.be

Abonnementen

Lisbeth Moons
Vlaamse Vereniging van
BeroepsJournalisten
Steenkoolkaai 9 b
1000 Brussel
Tel. 02/229.14.70
Fax 02/223.02.72
vj@belgian-journalist.be

Abonnementsprijs:

3.200,- Bef per jaar
1.500,- Bef per jaar voor studenten

Vormgeving

Jo Klaps
Drukkerij Sansen

Publiciteitsregie:

Media Selling Place BVBA
Lambermontlaan 170
1030 Brussel
Tel 02/241 55 55
Fax 02/241 55 33
media.selling@euronet.be

Drukkerij

Publiwest N.V.
Drukkerij Sansen
Nijverheidslaan 5
8970 Poperinge
Tel. 057/33 67 21 - Fax 057/33 40 18

Lid van de Unie van Uitgevers van de
Periodieke Pers

VLAAMSE
VERENIGING VAN
BEROEPSJOURNALISTEN

Van de redactie

Journalisten-moeders

Natuurlijk wisten we het al veel langer. Vrouwelijke journalisten zijn zwaar in de minderheid tegenover hun mannelijke collega's. Wereldwijd schijnt het percentage verslaggevende dames nog wel iets hoger te liggen, maar op de Vlaamse redacties zijn de cijfers echt niet om over naar huis te schrijven.

Als pas afgestudeerde jonge vrouw werk vinden op een redactie valt nog mee. Bij hun aanwerving hebben vrouwelijke journalisten niet echt zoveel meer klippen te trotseren als hun mannelijke collega's. Maar in de 'stiel' overleven, is een heel ander verhaal.

We willen er met z'n allen best van overtuigd zijn dat het gezin de hoeksteen vormt van de maatschappij. We willen best beseffen dat kinderen de toekomst van de maatschappij bepalen. We willen ook de cijfers geloven die telkens weer uitwijzen dat de kwaliteit van de opvoeding van kleine en minder kleine kinderen, een doorslaggevende factor is voor de sociale slaagkansen in het hele verdere leven.

Ook Vlaamse redacties laten niet na bij elke feestdag, bij elke gelegenheid dure woorden te gebruiken om nogmaals de aandacht te vestigen op parameters die 'geluk' bepalen. De status van het gezinsleven doet het daarbij altijd erg goed.

Uitgevers en hoofdredacteers weten maar al te goed dat hun redactie gevoelig moet zijn voor evoluties in de samenleving, en dat ze signalen moet opvangen uit het volledige maatschappelijke spectrum. Om die waarborgen te bieden, heb je een redactie nodig die bestaat uit een heterogeen gezelschap. Niet voor niets behoort deze overtuiging trouwens al generaties lang tot het journalistieke credo.

Maar waar zitten ze: de journalisten-moeders anno 2000? Zij die met hun 'moeder-ervaring' mee aan de kar trekken van de Vlaamse redacties? En op die manier mee een stempel drukken op het redactioneel beleid?

Natuurlijk moet het antwoord gezocht worden in het verstrikkende web van de discussie rond arbeidsomstandigheden. Dagbladjournalistiek, werken op de redactie van een audiovisueel medium, zijn hard labeur. Alles moet altijd snel gaan. Liefst nog sneller. Van de journalisten wordt 200 % beschikbaarheid geëist.

Als je zelf uit een warm nest komt, wil je je eigen kinderen even gul bedenken. Je wil hen bieden wat je belangrijk vindt op de weegschaal van de menselijke waarden. Mag je er dan niet op rekenen dat precies de baasjes van de waakhonden van de maatschappij wat ruimdenkendheid aan de dag leggen? Dat ze zelf creëren waar ze zo graag mee uitpakken?

Op de gezonde ambitie, gedrevenheid en warm-menselijkheid van journalisten-moeders mogen ze zeker rekenen.

Ann Deceunynck

foto: Johan Van Cutsem

VRT regulariseert aanvullende journalistenpensioenen

De VRT-directie gaat ermee akkoord voor 114 (beroeps)journalisten de sociale bijdragen te betalen ter financiering van hun aanvullende journalistenpensioen. De beslissing haakt in op een ferm verzoek in die zin van de Vlaamse Vereniging van Beroepsjournalisten (VVJ).

Pol Deltour

Navraag bij de Rijksdienst voor Pensioenen had de VVJ geleerd dat de VRT maar voor 28 journalisten in regel was met het aanvullende journalistenpensioen. Bijzonder weinig is dat, als je weet dat de VRT inmiddels meer dan honderdvijftig contractuele beroepsjournalisten in de rangen telt.

Precies voor erkende beroepsjournalisten met een arbeidsovereenkomst heeft een Koninklijk Besluit van 27 juli 1971 een aanvullende pensioenregeling ingevoerd. Verplicht, bovendien. Voor de betrokkenen brengt de regeling een meer dan aardig extraatje op, dat bij een volledige loopbaan in de journalistiek kan oplopen tot een derde van het normale journalistenpensioen. De financiering gebeurt door een sociale bijdrage vanwege de werkgever ten belope van 2 procent van het brutoloon, en een sociale bijdrage van de kant van de journalist ten belope van 1 procent.

Erkenningscommissie

De VRT-directie heeft zich er medio februari alvast toe geëngageerd om voor 114 journalisten de wettelijk voorziene werkgeversbijdragen van 2 procent te betalen. Op het brutoloon van de werknemer wordt voortaan 1 procent extra ingehouden, en gelijktijdig aan de Pensioentoren gestort.

Dat er maar 114 gelukkigen zijn, wijt de VRT-top aan het feit dat niet alle contractuele journalisten met het statuut van beroepsjournalist echt journalistiek werk verrichten. Wie ondertussen aan de slag gegaan is als producer bijvoorbeeld, valt voor de VRT uit de boot. De omroepdirectie wijst daarbij met een vermanende vinger naar de Erkenningscommissie voor beroepsjournalisten, die te lang zou talmen om beroepsjournalisten die uit de journalistiek stappen hun titel te ontnemen.

De VVJ erkent dit probleem, maar beklemtoont dat het om een structurele oplossing vraagt. Alleen door meer mensen en middelen vrij te

maken voor de Erkenningscommissie, zal deze accurater op de snelle ontwikkelingen in de mediasector kunnen inspelen, stelt de journalistenvereniging. Dat zou eindelijk ook een betere rapportering aan de buitenwereld mogelijk maken, in deze tijden van Openbaarheid van Bestuur eigenlijk een absolute must.

In dat licht lijkt de recrutering van anderhalve vaste secretaris per taalafdeling van de Erkenningscommissie - in plaats van de 3/5 secretaresse voor beide afdelingen vandaag - absoluut niet te hoog gegrepen. Uitgerekend vandaag bevindt een VVJ-voorstel over een ander zich op de bureautafels van alle mediadirecties, ook die van VRT-bestuurder Bert De Graeve.

Volle 3 procent

De VRT-directie hoopte de regulariseringsoperatie aanvankelijk wel nog te kunnen beperken tot de journalisten die dat zelf willen. Die optie werd door de Pensioentoren echter formeel weerlegd: de regeling van het aanvullende journalistenpensioen is niet te nemen of te laten.

Bovendien zal de VRT-directie wel degelijk de volle 3 procent sociale bijdrage voor de retroactieve regularisering voor haar rekening moeten nemen. Ook daarover liet de Rijksdienst voor Pensioenen in een nota van 22 februari jl. geen twijfel bestaan: "De werkgever mag op de werknemer niet de werknemersbijdrage verhalen, waarvan hij de inhoudingen te gepaste tijde zou nagelaten hebben te verrichten."

De VRT heeft wel een punt wanneer ze de tot dusver niet-betaalde pensioenen slechts wil regulariseren tot 1995. Na vijf jaar is er immers verjaring. Anderzijds liet de RVP de VVJ wel nog expliciet weten dat "de werkgever verplicht [is] het nadeel te herstellen dat de werknemer heeft geleden ingevolge de nalatigheid of de vertraging bij de overdracht van de bijdragen."

Een whisky, please ...

Collega Maarten Lernout, Belgische beroepsjournalist die zeer regelmatig buitenlandse opdrachten uitvoert voor de BBC, stuurde ons zijn aangrijpend relaas van hoe hij op 15 februari in de luchthaven van Zürich tevergeefs trachtte het leven te redden van een onbekende passagier. Lernout was een inengezakte man ter hulp gesnel en trachtte temidden van een steeds talrijker wordende groep 'ramptroeristen', en tot een deskundig interventieteam arriveerde, het leven van een nog jonge zakenman te redden.

Uiteindelijk kwam Lernout totaal overstuur toch net op tijd terecht op het vliegtuig waarvoor hij een ticket had ... Neergezeten bestelde hij een dubbele whisky om te bekomen ... Een vlucht duurde nooit eerder zo lang ... Neergestreken in Brussel snelde Lernout naar de service-desk van Sabena en belde onmiddellijk naar de luchthavenautoriteiten te Zurich. Daar wist men hem te melden dat de reanimatie alsnog mislukt was ... Maarten Lernout wil met zijn relaas vooral de unieke 'Centurion - Risk Assessment Service' cursussen in ons land onder de aandacht brengen. Hijzelf volgde eind 1998 als BBC-medewerker twee keer een opleiding. De EHBO-lessen kwamen hem nu plots goed van pas. De tweede opleidingssessie was avontuurlijker. Hoe reageren bij extreme onderkoeling? Hoe het hoofd bieden aan levensgevaar in oerwouden? D.m.v. levensecht nagebootste situaties met echte acteurs leerden de cursisten het hoofd koel te houden in de meest 'avontuurlijke' situaties.

Meer info bij Centurion - Risk Assessment Service, Reed Cottage, Fleet Raod, Elvetham, Hartley Wintney, HANTS RG27 8 AT - UK of «[hyperlink mailto:main@centurion-riskservices.co.uk](mailto:main@centurion-riskservices.co.uk)» of website «[hyperlink http://www.centurion-riskservices.co.uk](http://www.centurion-riskservices.co.uk)».

foto: Maarten Lernout

OMDAT ...

informatie ons belangrijkste doel is

OMDAT ...

objectiviteit ons belangrijkste middel is

OMDAT ...

deskundigheid ons belangrijkste kenmerk is

VINDEN DE JOURNALIST EN TEST-AANKOOP MEKAAR

STEEDS TOT UW DIENST

met zijn magazines :

Test-Aankoop, Budget & Recht,
Test Gezondheid, Budget Week,
Fondsen & Sicavs, Eurorisk

met zijn diensten op website :

www.test-aankoop.be

met zijn individuele hulp :

ledendienst

met zijn nieuwe initiatieven :

aankoop auto's, brokers-on-line,
woningverzekering

met zijn persdienst :

02/542.35.55

Toegang tot de schemerzones van Zaventem: een heel zware bevalling

Ooit was er een tijd dat een beroepsjournalist op eenvoudig vertoon van zijn officiële perskaart rustig naar de bagagezone kon stappen. Ooit... want ondertussen is dat al een drietal jaar voltooid verleden tijd. We hebben de ommekeer wel gemerkt, maar nooit echt begrepen. Vooral omdat niemand van de plotse koerswijziging op de hoogte werd gesteld.

————— Désire De Poot

Ja, er werden wel redenen gegeven. Zo zouden de Schalkse Ruiters mee aan de oorzaak liggen van de zero-tolerantie. En zouden er te veel problemen zijn met die perskaarten. De Schalkse Ruiters waren sowieso al een vals alibi. De discussie niet te na gesproken of het wel zo'n goed idee was om het project uit te voeren, geraakten die mannen binnen via een badge van Zaventem, en niet via hun perskaart. De tweede reden was al evenzeer nonsens, maar eerder te begrijpen. De sterk opkomende interesse van de beeldende pers voor het menselijke verhaal zorgde er inderdaad voor dat nogal wat haastig aangeworven, nieuwbakken journalisten zonder enig officieel persdocument stonden te dringen. En vooral veel lawaai maakten als ze er niet in geraakten. Ook voor het hele gevolg aan technici vond men niet meteen een oplossing. Dus koos men er voor om de toegang voor iedereen te weigeren. Netjes en vooral gemakkelijk.

De slalompolitiek waarvoor BIAC nadien heeft gekozen, was nog onbegrijpelijker dan de beslissing zelf. Na de zero-tolerantie, kwam de gecontroleerde - en betaalde - toegang. Wie een formulier opstuurde en een borgsom betaalde, kon een jaarlijks te vernieuwen badge verkrijgen waardoor hij binnengeraakte in een aantal zones die niet voorbij de grenscontrole lagen. Al is het te eenvoudig om te spreken van één formulier. Want de hoofdredacteuren ten lande deden een halve dag niks anders dan referenties schrijven voor hun eigen journalisten. Die dan haastig in de fax werden gestopt en waar we, nadien, niks meer van hoorden. Het bleef een hardnekkig njet... of niet?

Neen. BIAC vond het water uit. Vanaf nu kon een beroepsjournalist, schriftelijk en per fax, een officiële aanvraag indienen.

Liefst een dag van tevoren aub en met vermelding van perskaartnummer en reden van het bezoek. Die aanvraag werd dan door BIAC goed- of afgekeurd en de luchthavenpolitie kon dan een dagpas uitreiken. Alleen verliep de communicatie tussen BIAC en die luchthavenpolitie absoluut niet goed en was er geen enkele oplossing voor die gevallen waarin je pas enkele uren van tevoren op de hoogte werd gebracht van een luchtreiziger die op Zaventem landde. En werkte het?

Neen dus. Want toen kwam Willy Sollie. Ach die Willy... De papieren werden ingevuld, de faxen verstuurd... Maar BIAC besloot dat Willy niet kon geïnterviewd worden. Zo had de familie beslist en dus ook BIAC. Dat Willy vergezeld door pers van Rusland afkwam, kon geen reden zijn. BIAC besloot Willy hoge bescherming te geven. Tientallen journalisten en fotografen van de schrijvende pers stonden te wachten en driftig te telefoneren in de hoop dat er toch ergens een kleine doorbraak kon worden bereikt. Tevergeefs.

Tot een lieve dame passeerde met in haar kielzog... een viertal cameramensen met hun gevolg. De schuifdeuren gingen als de grot van Alibaba open. Er was een overeenkomst met de beeldende pers. Of de rest wilde wachten... Twee fotografen konden mee binnenglippen. En daarmee was de kous af en het geduld van de schrijvende pers op.

Moet er dan zo nodig toegang zijn tot de ruimte waar de reizigers hun bagage opwachten? Ja. Met stellige overtuiging en volmondig 'ja'. Ja voor de journalist en ook ja voor de geïnterviewde reiziger. Wil die de pers niet ontmoeten dan is hij, als hij groot genoeg is om het

vliegtuig te nemen, ook groot genoeg om neen te zeggen tegen de pers. Net zoals hij dat trouwens zou doen als de pers hem opwachtede in de publieksruimte De wachttruimte is immers dé ideale plaats om iemand even te spreken, die daarna - na een vaak lange reis - zijn familie en zijn vrienden ontmoet. Dat zijn mooie beelden. Maar daar stopt het mee. Het is vaak ronduit gênant om iemand bijna letterlijk uit de omhelzing van zijn familie te halen om hem wat vragen te stellen. Om vrienden met een opdringerig maar duidelijk duwtje opzij te zetten om je werk te doen. Op zo'n momenten moet je een pas achteruit zetten. Maar terwijl hij op zijn bagage wacht, is het voor iedereen veel gemakkelijker. En voor de pers, en voor de geïnterviewde reiziger.

Is het ook nodig dat journalisten toegang hebben tot de 'steriele' zones, zoals de vertrekhal of de aankomsthal zelf? Ja, soms wel. Voor de luchtvaartjournalisten staat die noodzaak zelfs niet ter discussie. Voor de anderen kan het soms nuttig zijn. Bij het vertrek van politici bijvoorbeeld. Of wanneer gasten toekomen die niet de geijkte wegen volgen. De AVBB en VJ deed wat ze kon. Moet zelfs op sommige momenten hoorndol zijn geworden van de journalisten die, via telefoontjes, op die manier wat druk probeerden te zetten. En, voorwaar voorwaar, het ziet er naar uit dat het toch tot een vergelijk is gekomen. De voorstellen zien er alvast goed uit.

Het voorstel is bijna een terugkeer naar het vertrekpunt. Alle journalisten met een beroepskaart, uitgereikt door Binnenlandse Zaken, kunnen - op eenvoudig vertoon van hun beroepskaart - binnen in de zogenaamde bagageruimte. De plaats waar reizigers aan de transportbanden staan te lanterfantten. Journalisten die zich in de 'steriele' zone willen begeven, moeten een aanvraag indienen. Dat kan op individueel verzoek, op vraag van de redactie of op vraag van de persoon die de pers uitnodigt. Een gratis badge wordt uitgereikt.

Journalisten, gespecialiseerd in luchtvaart, kunnen een permanente toegang krijgen tot de steriele, maar publiekelijk toegankelijke zones. Belangrijk daarbij is dat het de redactie is die zelf haar luchtvaartjournalist aanduidt. Die journalist wordt pas als luchtvaartjournalist aanvaard als hij in dat specialisme ook gekend is. Het is niet ideaal, maar toch is het een voorstel waar alle partijen vrede mee lijken te nemen. De concrete uitwerking ervan is nog niet rond. Zo is er nog wat overtuigingskracht nodig om onmiddellijk de toegang voor beroepsjournalisten op eenvoudig vertoon van de beroepskaart aan de veiligheidsdienst, net voor de bagageruimte, te geven. Hoe de afwikkeling zal gebeuren wanneer een journalist toch toegang vraagt tot bepaalde 'steriele' ruimtes, valt nog af te wachten. En is er de vraag hoe de lijst van luchthavenjournalisten zal samengesteld worden. Omdat die beslissing ook inhoudt dat misbruik van die prioriteitsregel wordt vermeden.

Vroeger gebeurde het immers geregeld dat redacties hun luchtvaartspecialist uitstuurden wanneer een sportman in Zaventem toe kwam, omdat hij zo eerder bij de sportlui kon geraken.

Het nieuwe systeem - of beter: het oude systeem dat nu op punt wordt gesteld - zorgt alvast voor een gelijkwaardige behandeling van alle media op grond van een duidelijke overeenkomst. En dat kunnen we alleen maar toejuichen.

Vrouwen zwaar ondervertegenwoordigd in Belgische journalistiek

Onderzoek heeft uitgewezen dat wereldwijd 43 % van de journalisten vrouw zijn. In West-Europa zijn 37 % van de journalisten vrouw. Dat is gebleken uit de voorlopige cijfers van een onderzoek dat begin deze maand gebeurde, en dat in principe om de vijf jaar wordt herhaald.

Uit cijfers van erkende beroepsjournalisten in België blijkt dat wij het er in dit verband heel wat slechter van af brengen. Uit een telling die vorige week werd uitgevoerd door het AVBB-secretariaat, is gebleken dat het aantal vrouwelijke erkende beroepsjournalisten amper 25 % bedraagt van het totale aantal erkende beroepsjournalisten. Opgesplitst in Vlaanderen en Wallonië blijkt er nauwelijks een verschil.

Ann Deceunynck

Over alle media en alle regio's heen waren in 1995 wereldwijd 43 % van de journalisten vrouw. Voor West-Europa zijn de cijfers minder gunstig. Daar is slechts 37 %, iets meer dan één op drie van de beroepsjournalisten vrouw.

Dat is gebleken uit cijfers van het 'Global Media Monitoring Project' (GMMP), dat wereldwijd via inhoudsanalyses gedurende één dag de beeldvorming en vertegenwoordiging van vrouwen in de nieuwsberichtenonderzoek. Het onderzoek betrof zowel radio als televisie en kranten.

Die 'mediawatchday' ging voor de tweede keer door in 80 landen op 1 februari 2000. De volledige definitieve onderzoeksresultaten zullen pas in juni gekend zijn.

De vakgroep Communicatiewetenschappen van de Gentse universiteit, die coördinator is van het Belgische luik van GMMP, voerde daarnaast echter ook nog een ander omvangrijk onderzoek naar de situatie in België. Hier werden niet zozeer inhoudsanalyses uitgevoerd, maar gebeurde het onderzoek op basis van bronnenonderzoek en bevraging van de journalist zelf. De definitieve resultaten hiervan zullen in het najaar bekendgemaakt worden.

De vrouwelijke journalisten zijn wereldwijd het best vertegenwoordigd bij radio en televisie. Bij de kranten zijn de vrouwen sterk in de minderheid (25 % is vrouw).

Daartegenover staat dat 31 % van de journalisten in de audiovisuele media vrouwen zijn. Vooral de regionale televisie doet het goed, bijna de helft (49 %) zijn vrouwen. De openbare omroep doet het beter (27,6 %) dan de commerciële TV-zenders (22,3 %). Er zijn geen significante verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië.

De Gentse universiteit onderzocht ook de evolutie over de afgelo-

pen 35 jaar. Hierbij viel het op dat het aantal beroepsjournalisten sinds 1966 continu is toegenomen. De kloof tussen het aantal mannelijke en vrouwelijke journalisten is hierbij iets kleiner geworden, maar bleef toch erg groot.

De langetermijndoelstelling van het GMMP is een meer 'gendergevoelige' beeldvorming in de media te creëren die de diverse rollen van vrouwen in de maatschappij belicht. Daarnaast beoogt GMMP media-organisaties ertoe aan te zetten een vrouwvriendelijke politiek te voeren, zodat de vrouwen de media-inhouden kunnen beïnvloeden.

De AVBB telt in totaal 4.545 leden, waarvan 2.393 Nederlandstaligen en 2.152 Franstaligen. Met journalisten wordt bedoeld redacteurs, fotografen en filmerslui (camera- en geluidsmen/vrouw).

Wat de vrouwelijke journalisten betreft, tellen we bij de Nederlandstaligen 611 vrouwen en bij de Franstaligen 539.

Als we rekening houden met hun statuut, zijn bij de Nederlandstaligen 362 in loondienst en 115 in een zelfstandig statuut. Bij de Franstaligen gaat het om 369 loontrekkenden en 126 zelfstandigen. De gepensioneerde leden en ereleden zijn hier niet inbegrepen.

En hoe zit het met hun vertegenwoordiging in de geschreven en audiovisuele media? 147 Nederlandstalige vrouwen zijn hier actief, naast 315 mannen. Op een totaal van 613 Franstaligen zijn er 173 vrouwen die werken voor audiovisuele media.

foto: VTM

foto: Karin Vanheusden

foto: VRT

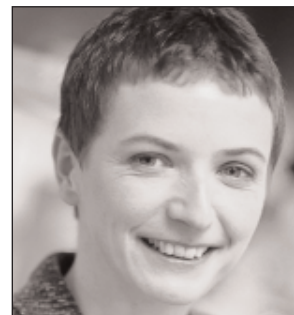

foto: Mediasis

Reportage

Goede vrienden in de buurt

Ingrid De Putter (43j.)

foto: VTM

Na de geboorte van mijn zontje, die nu zeven is, heb ik gevraagd of ik parttime kon komen werken. Het mocht op dat ogenblik niet. Het argument van VTM was dat ze dan weer een nieuw 'gezicht' moesten gaan zoeken. Ik kon ze wel begrijpen en ben dan maar fulltime blijven komen. Ik heb geluk dat mijn partner zelf zijn werkuren nogal goed kan regelen. Hij brengt Brent naar school en kan hem 80 % van de avonden ook zelf ophalen. Bij mij zou dat niet kunnen. Ik sta wel altijd 's morgens op om Brent nog te zien. Hoe laat het de dag voordien ook geworden is ... In de voormiddag ben ik meestal nog wel eventjes thuis. Meestal

neem ik dan al wel de kranten door, kijk ik vlug nog eventjes naar CNN, luister ik naar het radionieuws. Vanaf 's middags ben ik weg. Vaak presenteer ik het journaal van 19 uur. Daarna eet ik vlug. Dan nog het laat-avondnieuws ... Dat betekent laat thuis. Als mijn man er niet kan zijn, kunnen we vaak een beroep doen op goede vrienden in de buurt. We passen op elkaars kinderen. Ook de grootouders komen als eens oppassen. Gelukkig zijn die bereid daar zelfs toch wel een eindje voor te rijden. We hebben nog nooit op betaalde opvang een beroep moeten doen.

Moeilijke combinatie

Karin Vanheusden (32 j.)

foto: Karin Vanheusden

Mijn fulltime werk op de redactie van Gazet van Antwerpen combineer ik sedert 16 maanden met het moederschap. Dat is erg boeiend, maar de combinatie verloopt soms wel wat chaotisch.. Ik doe veel reportagewerk, heb ook regelmatig wachtdiensten en moet vaak op verplaatsing.

's Ochtends ben ik haast altijd zelf thuis. 's Avonds wordt ons dochtertje meestal opgevangen door mijn man. Hij werkt in een vier-vijfde stelsel. We hadden geluk dat dit met zijn werk mogelijk was. Allebei fulltime werken, zou haast niet kunnen. Zelf probeer ik omstreeks 18 uur de redactie te verlaten om nog op een min of meer

redelijk uur thuis te zijn. De meeste collega's hebben wel begrip voor mijn situatie. Toch blijft de combinatie van journalistiek werk en gezinsleven erg moeilijk. Na mijn thuiskomst 's avonds begint de drukte eigenlijk nog maar pas. Meestal zijn wij zelf niet voor 21 uur aan eten toe. Omstreeks 22 uur ploffen we in de zetel neer. Als ik tijdens het weekend moet werken, past mijn man zoveel mogelijk op ons dochtertje. Soms wordt ze ook aan familie toevertrouwd. Vanaf het ogenblik dat ze naar school gaat, zal het nog een heel pak moeilijker worden. En we denken nog aan gezinsuitbreiding.

Zaak van compromissen

Sigrid Spruyt (35 j.)

foto: VRT

'De combinatie van een gezin met kinderen en journalistiek werk is niet echt eenvoudig. Ook mijn man heeft een zware dagtaak. Hij komt meestal laat thuis. Daardoor sta ik thuis in voor de 'avondspits'. Bij de VRT heb ik altijd dienst van 8 tot 16 uur. Dat betekent ontielig vroeg uit de veren. De huishoudelijke taken worden altijd tijdens de avonduren uitgevoerd, als de kinderen (bijna 3 en bijna 6 jaar) slapen. Tussen 23 en 24 uur vallen we dan ook uitgeteld neer. Ook het weekend loopt vol met klussen als wassen en plassen, strijken, koken, boodschappen doen. Per week heb ik eigenlijk maar een halfuurtje echt voor mezelf. Tijdens de zwembeurt. En dan nog. Dan let ik nog op de kindjes die in het andere bad aan het spelen zijn.

Het is nog altijd zo dat vrouwen een dubbele dagtaak hebben. Ik heb eens uitgeteld dat er zo'n 36 huishoudelijke taken te verdelen zijn. In ons geval knap ik er daar 30 van op, mijn man 6. Op de VRT-nieuwsredactie heb ik eens een vergelijking gemaakt. In totaal

waren er 75 journalisten. Van de 55 mannen zijn er 40 met kinderen. Dat betekent 73 %. Van de 20 vrouwen hebben er 9 kinderen. Dat is 45 %. Die cijfers zeggen genoeg.

Zelf heb ik zes jaar bij de VRT gewerkt zonder kinderen, nu al sedert zes jaar heb ik wel kinderen. Ik kan me niet meer voor 150 % inzetten. Je moet afrekenen met die heksenketel, je moet altijd creatief zijn in het vinden van regelingen. Om de haverklap naar het buitenland gaan of zo, zoals sommige mannelijke collega's of vrouwen zonder kinderen bij ons doen, is er niet bij.

Toch wil ik niet negatief klinken. Kinderen geven je een heel andere levensvisie en vergroten je relativiseringsvermogen. Mijn kinderen maken mijn leven mooier en rijker. Ik zou het niet anders willen. Het klinkt misschien allemaal wat paradoxaal, maar het zal wel een zaak van compromissen zijn. Ik draai mijn professionele ambitie tijdelijk op een lager pitje. Je kan niet alles hebben in het leven.

Reportage

Goede afspraken maken

Cecilia Debacker (42 j.)

foto: Medixis

Op de redactie van Medixis zitten veel vrouwen. Met vier kinderen (18, 17, 15 en 10) ben ik natuurlijk wel een uitzondering. Sedert 2 jaar werk ik in een drievijfde stelsel. Daarvoor heb ik enkele jaar halftime gewerkt. Tot aan de geboorte van onze jongste dochter heb ik altijd fulltime gewerkt. In die tijd had mijn man een job met veel flexibiliteit. Anders was het nooit gelukt. Hij was op woensdagnamiddag vaak thuis, en kon ook heel vaak de kinderen 's avonds opvangen. Hij kookte. Maar sinds hij van job veranderd is, en bovendien elke dag zo'n 60 kilometer moet rijden, is dat allemaal niet meer waar. Uiteindelijk ben ik halftime beginnen werken. En toen dachten we: er kan nog een kindje bij.

Sindsdien ben ik halve dagen thuis. Met de fiets ben ik hooguit tien minuten onderweg.

Ik heb er altijd aan gehouden elke dag een halve dag te werken. Zo hou ik ook het contact op de redactie goed. De collega's kunnen me elke dag iets vragen. Ik klop de jongste tijd wel steeds meer overuren op de redactie van Libelle. Maar dat kan. Ik kom soms om 3 uur of om 4 uur thuis, maar dat is niet echt meer een probleem. We wonen midden in de stad, de kinderen kunnen allemaal alleen naar huis komen en ook nog wel even alleen blijven tot ik er ben. Voor vakanties moeten we nog wel steeds naar oplossingen zoeken. De grote vakantie blijft een enorm lange periode om te overbruggen. Goede afspraken met mijn man, een logeerpartij en allerlei kampen bieden min of meer een oplossing. De kinderen vinden het meestal niet leuk als ze te vaak alleen moeten zijn thuis.

Weinig begrip van jonge collega's

Twee ex-journalisten wilden het liefst niet getuigen 'omdat het allemaal zo negatief klinkt'. Ze zijn allebei gestopt met redactiewerk op een ogenblik dat ze geconfronteerd werden met de drukkende combinatie van journalistiek werk en gezin. Allebei haasten ze zich om te zeggen dat er nog andere redenen waren om het bijltje neer te leggen bij het redactiewerk. De ene nam afscheid van een krantenredactie, de andere van een regionale televisiezender.

Eén van beiden wilde uiteindelijk toch een aantal verzuchtingen prijsgeven – maar alleen anoniem.

'Uiteindelijk deed ik het werk zelf ook niet graag meer. Ik kreeg de kans om te kiezen voor werk met gemakkelijkere uren. Alles op de keper beschouwd, doe ik nu werk dat evenveel tijd en energie opsloopt. Als je je

werk echt graag doet, neem je misschien alle moeilijkheden wel voor lief.

Ik had aanvankelijk ouderschapsverlof genomen. Toen ik terugkwam, vroeg ik parttime aan. Mijn partner is verpleger, dus hij heeft ook van die lastige onregelmatige uren.

Parttime werken bleek op de redactie niet te mogen. Ik vind dat ik toch kon rekenen op weinig begrip voor de problematiek van vrouwen en kinderen. De meeste van mijn collega's waren jonger dan ik, en dus vrijer. Vooral als één van mijn tweelingkindjes plots ziek was, had ik een serieus probleem. Je moet op je zogezegde sociale opvangnetwerk terugvallen. Dat is niet voor iedereen evident.

Ik voelde een druk om radicaal te kiezen. Toch wilde ik echt blijven werken. Als je

full-time thuis bent, voel je je verstoken van contact met de buitenwereld. Je stopt zoveel energie in je kinderen, dat er haast geen meer over is om constant naar een evenwicht te blijven zoeken. Gelukkig had mijn partner begrip voor mij. Anders zou zo'n situatie tot echte huwelijkscrisisen kunnen leiden.

Een jaar lang hebben wij beiden vaak als zombies rondgelopen. Je moet leren niet te perfectionistisch te zijn in het huishoudelijke werk. Anders ga je er ook onderdoor. Nu hebben we een poetsvrouw gezocht. Zij biedt ons de kans de weinige tijd die we hebben, aan elkaar te besteden. Ik zou bovendien eigenlijk niemand een tweeling toewensen. Kinderen één voor één krijgen, zal wel veel eenvoudiger zijn.

Undercoverjournalistiek is tweesnijdend zwaard

Casper Naber (De Morgen) bekroond met Citibankprijs

Laurent Coppens

«Een journalist dient zich overal en altijd bekend te maken. Undercover gaan kan alleen maar als dankzij die anonimiteit, informatie verkregen kan worden die aan een journalist nooit zou zijn toevertrouwd». Met deze zin verantwoordde Casper Naber (36) zijn artikelenreeks over fraude met vennootschappen. Naber onderzocht hoe je vanuit België en Luxemburg vennootschappen kunt oprichten en wat de fraude-mogelijkheden zijn. Met een informant verkende hij 'undercover' de markt van intermediairs, offshore-maatschappijen en banken om deze problematiek te belichten. En met succes. De wondere wereld der fraudeurs opende zich. Woensdag 17 februari ontving de De Morgen-journalist de Citibankprijs voor Journalistiek Talent.

Casper Naber wilde de fraudepolitiek niet op de klassieke manier in beeld brengen. «In plaats van de problematiek te belichten vanuit het gerecht of vanuit de BBI koos ik voor die van binnenuit. Ik gaf me uit voor een persoon die over een flinke som zwart geld beschikte. Ik trok onder meer naar Luxemburgse banken, kwam in contact met maatschappijen die offshore bedrijfjes oprichten, leerde dankzij de oprichting van vennootschappen een BTW-carrousel opzetten en ondervond hoe gemakkelijk het was om een notaris, die op de hoogte was van mijn snode plannen, te vinden die een oprichtingsakte wilde opstellen», vertelt Caspar. In zijn reeks die in april en mei van vorig jaar in De Financiële Morgen verscheen, toonde hij aan dat België een paradijs is voor fraudeurs. «Dat hen wel bijzonder weinig in de weg gelegd wordt, wordt duidelijk door een tijdje met hen mee te lopen, waar nodig undercover.»

De Internationale Verklaring der plichten en rechten van de journalist vermeldt dat geen oneerlijke methodes mogen worden gebruikt om informatie, foto's en documenten te bekomen. Het verhullen van de identiteit is één van die oneerlijke methodes. Casper Naber: «Het kan alleen maar wanneer je specifieke informatie slechts kan bekomen door je identiteit te verbergen.» Met andere woorden de journalist dient het algemene belang en de specifieke inbreuk op de deontologie tegen elkaar af te wegen. Deze stelling werd door de raad van deontologie gehuldigd in een advies medio 1995. We citeren: «De journalist wordt erop gewezen dat alle middelen om informatie te achterhalen moeten zijn uitgeput, eer een journalist er mag van afzien om zich als dusdanig bekend te maken. Zich niet identificeren als journalist moet een allerlaatste toevlucht blijven.»

Dat het af en toe dansen op een slappe koord is, toont de mening van een Nederlandse rechter aan. In de Nieuwe Revue gaf een journalist zich uit als een projectontwikkelaar. De journalist-projectontwikkelaar ging na hoe integer de burgemeester van Bergenop-Zoom omsprong over vragen voor vastgoed in zijn gemeente. Kan niet, oordeelde de rechtbank. Zij meende dat er uitlokking in het spel was en veroordeelde de journalist tot het betalen van een schadevergoeding. 'Bijzondere opsporingstechnieken' zijn voor journalisten dus niet zonder gevaar.

Onder embargo

Kris Vanderhaegen wordt hoofdredacteur van het nieuwe landelijke commerciële radiostation 4FM. Hij verlaat de redactie van De Morgen, waar hij sinds 1994 werkte. Vanderhaegen (31) specialiseerde zich bij De Morgen in mediaberichtgeving. Een half jaar geleden stapte hij over naar het economische katern. Programmadirecteur Stefan Ackermans is blij met de komst van Vanderhaegen. 'Een sterke nieuwsredactie staat bovenaan op ons verlanglijstje'. Vanderhaegen schat dat 4FM zal starten met een ploeg van zo'n 10 journalisten en een reeks correspondenten. ●●●

Koen Vidal van De Morgen is zopas naar Afrika afgereisd. Hij heeft loopbaanonderbreking gevraagd en gekregen voor twee jaar. Vidal zal vanuit zonniger oorden als medewerker stukken schrijven voor De Morgen en De Volkskrant. Zijn belangstelling ligt duidelijk elders dan op de redactie aan de Brogniezstraat. ●●● Zou het omwille van steeds maar vertrekkende journalisten zijn dat ze tegenwoordig in De Morgen de namenlijst van hun journalisten uit hun colofon geschrapt hebben? ●●● **Piet Teigeler** heeft zopas het redactiewerk beëindigd van zijn boek 'De Zwarte Dood – Het virus van extreem rechts', dat eerstdaags verschijnt bij Houtekiet/Fontein. De auteur vertelt het verhaal van Hugo Kegellers die zijn vrouw, Adèle Deforch, wil verlaten omdat zij hem geen kinderen kan geven en hij alsnog zijn Arische zaad wil zien ontluiken. Maar voor het zover is, wordt Kegellers doodgeschoten in metrostation Opera. Alles blijkt om een complot te gaan. ●●● **Bert Van Hoorick**, socia-

listische ex-volksvertegenwoordiger, schrijver en journalist, is overleden op 85-jarige leeftijd. Na de oorlog was Van Hoorick hoofdredacteur van De Rode Vaan. Later belandde hij op de redactie van De Volksgazet, en nog later werd hij secretaris van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en secretaris van de Cultuurraad voor de Nederlandstalige Cultuurgemeenschap.

Jobbank

Uitgeverij Biblo is op zoek naar een juridisch redactioneel medewerker die gespecialiseerde informatie verstaanbaar kan uitschrijven. De jurist moet een bijzondere belangstelling hebben voor het bedrijfseconomisch en sociaal recht. Solliciteren kan bij Katrien Van Tilborg, Uitgeverij Biblo, Brasschaatsesteenweg 308 te 2920 Kalmthout.

Een vaktijdschrift dat haar naam niet vermeldt, zoekt twee redacteurs voltijds, in bediendencontract. Twee jaar ervaring bij een redactie is gewenst en een goede zin voor analyse en synthese zijn vereist. Brieven te schrijven naar het bureau blad van Vacature, met vermelding van ref. 26848.

Media Marketing zoekt free-lance journalisten. Voor meer info of sollicitaties kan men terecht per e-mail bij ine.vd@mm.be.

De Vlaamse overheid werft een voltijds en een halftijds specialist aan voor de interne communicatie. Beiden moeten een universitaire of daarmee gelijkgestelde opleiding genoten hebben, nuttige ervaring hebben en een kei in communiceren zijn. Info bij Lieve De Brabandere (tel. 02/553 55 60) of <mailto:tom.geys@azf.vlaanderen.be>.

Brugge 2002, Culturele Hoofdstad van Europa, zoekt o.a. een directeur communicatie die een ruime ervaring heeft in promotie en communicatie en die ook over managementscapaciteiten beschikt. Profielomschrijving kan gevraagd worden op tel. 050/44 20 02.

De Lijn zoekt een externe communicatiedeskundige die toespraken, persberichten, jaarverslagen en advertenties schrijft en de contacten verzorgt met de media. Kandidaturen kunnen per e-mail gestuurd worden naar kaderbeleid.cd@delijn.be.

Hefboom VZW, financier en adviseur van de solidaire onderneming, zoekt een communicatieverantwoordelijke voor 4/5 of fulltime. Betrokkene moet ervaring hebben met pen en papier, maar ook met websites en netwerken. Een profielnota aanvragen kan op tel. 02/201 04 10.

ADB-TTV Technologies, wereldmarktleider in verlichtingssystemen voor theaters en televisiestudio's, zoekt een specialist marketing/communicatie die de externe communicatie een nieuw elan kan geven. Het moet gaan om een creatieve all rounder die zowel het ontwerp van technische data, sheets, folders, catalogen, beursstanden en publiciteitsmateriaal in vier talen voor zijn/haar rekening neemt alsook het onderhoud en de updates van website en showroom. Solliciteren kan bij Pauline Beyers via tel. 02/722.17.89.

Roularta Media Group

RWIG, met hoofdzetel te Roeselare en vestigingen over heel Vlaanderen, is sinds zijn ontstaan in 1954 uitgegroeid tot de belangrijkste mediaspecialist in de magazines, de huis-aan-huiskranten, de regionale televisie en de nieuwe media zoals internet. Als beursgenoteerd bedrijf is RWIG actief in 5 Europese landen en stelt 1600 mensen tewerk met een groepsovername van 1,6 miljard BEF. RWIG wil zijn leiderpositie als mediauitgever versterken en verder blijven uitbouwen met nieuwe initiatieven en dit in alle domeinen van de media. Als vooruitstrevend en beursgenoteerd media-bedrijf investeren wij voortdurend in nieuwe technologieën en mensen. Voor onze redactie Trends zoeken wij een

JOIN THE TEAM

Eindredacteur Trends

Vereisten:

- univertair diploma (of gelijkwaardig)
- een uitstekende beheersing van het Nederlands
- journalistieke gedrevenheid
- belangstelling voor economie en financiën
- zelfstandig kunnen werken
- flexibele instelling
- stressbestendig

Wij bieden:

- een aangename en vestigings job binnen een dynamisch team
- de kans om uiteenlopende in een jong en snelgroeiend bedrijf
- een aantrekkelijk salaris en een goede uitbouw capaciteiten en inzet
- de mogelijkheid tot omvullende individuele opleiding

Hoe reageren?
 Gaat erover en sturen hun sollicitatiebrief en curriculum vitae met vermelding van ref. RED/TRENDS naar de hoofdzetel te Evere, Roularta Media Group, t.w. Frans Croels, Raketstraat 50 bus 4, 1130 Evere, fax 02/702 46 02.
 Alle kandidaturen worden an de strikt vertrouwelijk behandeld.

Nieuws uit verenigingen

VVJ wil meer journalisten in Vlaamse Mediaraad

De Vlaamse Mediaraad, een officieel orgaan dat de minister adviseert over alle aangelegenheden die te maken hebben met media-beleid, telt momenteel 21 leden. Vijf ervan zijn universitaire deskundigen. Vijf anderen zijn vertegenwoordigers van gebruikersorganisaties zoals Test-Aankoop en de Bond voor Grote en Jonge Gezinnen. De resterende 11 zijn afgevaardigden uit de diverse sectoren die iets met media te maken hebben. Vertegenwoordigd zijn de uitgevers (BVDU), de openbare, commerciële en regionale omroepen, producenten (Vlaamse Filmproducentenbond en Vereniging van Onafhankelijke Televisie Producenten), de Raad voor de Reclame, vereniging van Vlaamse Kabelmaatschappijen, SABAM, lokale radio's en last but not least de Vereniging voor Vlaamse Journalisten.

Ondanks hun spilfunctie in het hele mediagebeuren zetelt er dus welgeteld 1 journalist in de 21-koppige Mediaraad. Momenteel is dat Annemie Copers (Het Laatste Nieuws). Zelfstandig journalist Luc Vanheerentals is plaatsvervanger. De VVJ meent dat deze vertegenwoordiging onvoldoende is. Naargelang het thema dat aan bod komt heb je immers best ook een journalistieke vertegenwoordiger uit die sector om er onze belangen te verdedigen. Dat is thans in de raad toch ook het geval als het om de verdediging van de zakelijke belangen gaat. Er is overigens nog ruimte voor nieuwkomers. Decretaal mag de Mediaraad immers uit 25 leden bestaan zodat er dus nog 4 bijkunnen. Het is uiteindelijk de minister die hierover beslist.

Een jaar van zoeken en tasten

Op 26 februari hielden ABW, VVJ en AJP hun jaarlijkse algemene ledenvergadering in het Brusselse Inter-Continental Hotel. Gemeten aan het aantal aanwezigen, was de belangstelling van de leden niet echt hartverwarmend te noemen.

Ann Deceunynck

Wie wel aanwezig was, kreeg een duidelijke stand van zaken. Eerst hielden VVJ en AJP afzonderlijk hun jaarvergadering.

De Vlaamse vergadering werd geleid door voorzitter Luc Standaert, geassisteerd door secretaris-penningmeester Peter Boon en algemeen secretaris Pol Deltour. 'Het is een jaar geworden van zoeken en tasten. Een nieuwe structuur met twee deelverenigingen moest worden ingevuld en uitgelegd aan diverse gesprekspartners. Enerzijds schrokken sommigen van de scheiding, anderzijds vonden anderen dat ze niet ver genoeg ging. Alle begin is moeilijk. Ik denk dat we nu toch een goede LAT-relatie hebben.

De nationale vergadering werd eveneens geleid door nationaal voorzitter Luc Standaert. Hij werd hier geassisteerd door Franstalig voorzitter Philippe Leruth, secretaris-penningmeester Peter Boon, algemeen secretaris aan Nederlandstalige zijde Pol Deltour en algemeen secretaris aan Franstalige zijde Martine Simonis. De circa 50 aanwezigen brachten na afloop van het trio vergaderingen - waarvan twee gescheiden en een gezamenlijke - een heildrank 'verre d'amitié' uit in de hotelbar. Op de volgende pagina's lichten we de belangrijkste punten uit de voorgestelde activiteitenverslagen 1999 van VVJ en AVBB.

Binnen de Vlaamse Vereniging van beroepsjournalisten (VVJ) werden twee nieuwe bestuurders verkozen. Walter Vanderstukken werd verkozen als nieuwe ondervoorzitter. Hij werkt sedert een jaar in vaste dienst als cameraman voor ENG-Videohouse. Voordien was hij tien jaar free-lance actief in dezelfde sector. De functie van ondervoorzitter was sedert een jaar vacant.

Bob Coecke werd verkozen als afgevaardigde van de foto- en filmers in de VVJ-directieraad. Hij volgt Jan Prenen op, die ontslag gegeven had. Als fotograaf van de VUM-groep is Bob Coecke geen onbekende in de Belgische perswereld. Tot vorig jaar maakte hij deel uit van de Raad van Bestuur van de AVBB. Hij zetelt eveneens al jarenlang in de Erkenningscommissie.

Een afgevaardigde van de Afdeling Brabant kon niet verkozen worden omdat er niemand zich kandidaat had gesteld.

Tijdens de algemene vergadering van de AVBB werden twee nieuwe leden van de Raad voor Deontologie benoemd. Het ging om José Masschelin (Het Volk) en Jeroen Wils (VTM). De raad heeft hiermee opnieuw een volledige bezetting. Plaatsvervangers blijven steeds welkom.

Bob Coecke

foto's: Johan Van Cutsem

Walter Vanderstukken

Nieuws uit verenigingen

Jaarverslag VVJ

Collega's,
Welkom op de tweede jaarvergadering van de VVJ. Dit is immers het eind van jaar 1. De Vlaamse Vereniging van beroepsjournalisten heeft haar eerste werkingsjaar achter de rug. Dat eerste werkingsjaar is er een geweest met het nodige zoeken en tasten. Wat doen we als VVJ, wat doen we als AVBB? Alle begin is moeilijk, maar alles samen genomen is de defederalisering van de AVBB zeer goed verlopen, en leven wij in een gelukkige LAT-relatie met onze Franstalige collega's.

Contacten uitgevers

Een eerste opvallend resultaat van de defederalisering van de AVBB is dat er aan Vlaamse kant geen CAO voor de dagbladpers meer is, en aan Franstalige kant wel. De contacten met de uitgevers moesten aan Vlaamse kant opnieuw worden opgebouwd. Na enkele informele gesprekken werd afgesproken te starten met deontologie. Van onze kant werd een concreet voorstel uitgewerkt en aan de uitgevers bezorgd. Daarop kwam echter nauwelijks reactie. Een en ander lijkt te maken te hebben met onze principiële voorkeur voor een regeling voor de deontologie op federaal niveau, terwijl de Vlaamse uitgevers eerder voorstander zijn van een regeling op Vlaams niveau. Op 3 maart is er een formeel contact met de Vlaamse mediadirecties, zowel van de geschreven pers als van de audiovisuele sector. Uit dat gesprek moet duidelijk worden rond welke thema's kan worden samengewerkt.

Contacten vakbonden

Contacten met de vakbonden zijn er altijd over concrete dossiers, zoals Belga of de VUM. Maar we hebben in het voorbije jaar ook informele contacten gehad over de heroprichting van het 'media-platform' tussen onze beroepsvereniging en vakbonden. Maar dit is een voorbeeld van een dossier dat vastraakt op communautaire grond. Aangezien VVJ en AJP heel verschillend denken over samenwerking met de vakbonden en in een zeer verschillend medialandschap leven, ligt het voor de hand om verschillende keuzes te maken, maar helaas blijft het arbeidsrecht tot nader order een federale materie, zodat we die keuzes moeilijk kunnen uitvoeren. Samenwerking met de vakbonden is nochtans absoluut noodzakelijk, wanneer we als beroepsvereniging nog een rol wensen te spelen in de regeling van de arbeidsvoorwaarden van journalisten. Er is immers vraag naar de oprichting van specifieke paritaire comités voor de pers, en die zijn het exclusieve terrein van de vakbonden. Als VVJ of AVBB ooit een rol willen spelen in die paritaire comités, zal dat in samenwerking met de vakbonden moeten gebeuren.

Contacten politiek

Medio 1999 waren er wetgevende verkiezingen, en dat brengt zijn eigen tradities mee, zoals het Memorandum aan de verkozenen. Voor het eerst hebben we gewerkt met een dubbel Memorandum, met enerzijds de federale verzuchtingen en anderzijds de Vlaamse. Het Memorandum kreeg de gebruikelijke reacties van politici die ons schreven dat ze 'er met belangstelling kennis van hadden genomen'. Concreter waren onze gesprekken met de nieuwe minister-president Patrick Dewael en met de ministers Marleen Vanderpoorten (onderwijs) en Dirk Van Mechelen (media), en met

de woordvoerders van de SP-ministers in zowel de federale als de Vlaamse regering. Het meest tastbare gevolg was dat de Vlaamse overheid ons begin 2000 eindelijk de subsidies voor de jaren '98 en '99 uitbetaalde.

Antwerps Pershuis

Een van de dossiers die onder de nieuwe Vlaamse regering in een stroomversnelling raakte was dat van het Antwerps Pershuis. De verantwoordelijken van het Antwerps Pershuis waren al lang op zoek naar middelen om het Pershuis, samen met de VVJ, een nieuw elan te bezorgen. Minister Van Mechelen heeft zijn schouders onder dat project gezet zodat het Antwerps Pershuis nu op korte termijn zal worden uitgebouwd tot een internationaal perscentrum. De VVJ zal onder meer de redactie van 'De Journalist' in het Antwerps Pershuis vestigen.

De Journalist

Daarmee is meteen ons belangrijkste project van de voorbije maanden genoemd. Kort na het aantreden van de nieuwe besturen van VVJ en AJP werd immers beslist te stoppen met het tweemaandelijks federale 'De Journalist', en vanaf januari 2000 te starten met een tweewekelijks blad met dezelfde naam.

De bedoeling was en is om te beschikken over een medium waarmee we snel kunnen inpikken op actuele thema's om de stem van de journalist te laten horen, die paradoxaal genoeg te weinig aan bod komt in de media. Daarnaast wil de nieuwe Journalist ook nieuws en nieuwsjes uit de perswereld brengen om op die manier wat vlotter leesbaar te zijn dan de vroegere federale publicatie. Onnodig te zeggen dat dit initiatief een serieuze investering vergt. Voor de redactionele coördinatie werd beroepsjournaliste Ann Deceunynck deeltijds aangetrokken. Voor de commercialisering werd beroep gedaan op een publiciteitsregie. De reacties die we tot nu toe gekregen hebben, zijn vrijwel unaniem positief.

Contact leden

Een van onze belangrijkste doelstellingen met De Journalist is het contact met de leden, met de beroepsjournalisten verbeteren. Onze pogingen om bijeenkomsten van redactie-afgevaardigden te organiseren behoren immers tot onze slechtste ervaringen van het voorbije jaar. Er kwamen alleen redactie-afgevaardigden opdagen die we ook al zien in andere VVJ-organen. Via ons tijdschrift hopen we de leden er wat vaker aan te herinneren dat de VVJ bestaat en uit te leggen waarmee we bezig zijn. Als dat ook tot gevolg heeft dat journalisten zich terug wat meer bewust worden van hun gemeenschappelijke belangen, zou dat mooi meegenomen zijn.

foto: Johan Van Cutsem

Nieuws uit verenigingen

Jaarverslag AVBB

Uit het jaarverslag van de AVBB belichten we hier deontologie, erkenningscommissie, standpunten en communicatie, en financiën. Huisvesting- en communicatieplannen komen in een volgend nummer aan bod.

Collega's,

Als burgers leven we nu al bijna twee maanden in het jaar 2000, maar als journalisten zijn we zo ver nog niet. Met deze jaarvergadering sluiten we het jaar 1 af van onze nieuwe 'drieuldige' beroepsvereniging(en).

Alle begin is moeilijk, en het zal u dan ook niet verbazen dat dit eerste werkingsjaar in een 'unionistisch federalistische' structuur, er een was van aftasten en zoeken. Wat doen we samen?

Wat doen we apart? En wat kunnen we samen of apart doen? Want met de structuur die we onszelf hebben opgelegd, hebben we het niet gemakkelijk gemaakt. Twee beroepsverenigingen met leden en met inkomsten, maar in eerste instantie nog zonder eigen werking, en daarboven een koepel, zonder leden, zonder inkomsten, maar met alle uitgaven en alle activiteiten.

Dat was het punt vanwaar we eind februari 1999 vertrokken zijn. We zijn aan beide kanten van de taalgrens begonnen invulling te geven aan de beide nieuwe beroepsverenigingen. Maar dat betekent niet dat er niets mee gebeurd zou zijn op het federale AVBB-niveau. Wel betekent het dat het niet altijd gemakkelijk was en is de werking van de federale AVBB en van de beide 'taalverenigingen' te scheiden.

Maar we gaan het hier toch proberen.

Deontologie

Een eerste dossier dat het voorbije jaar onze aandacht opeiste, was dat van de journalistieke deontologie. Ook dit jaar werd meer dan één journalist veroordeeld tot het betalen van steeds hogere schadevergoedingen aan personen die zich onheus behandeld voelden. Verschillende incidenten leidden eens te meer bij publieke opinie en politiek tot de roep om meer controle.

Wij hebben van diverse gelegenheden gebruik gemaakt om ons standpunt uiteen te zetten, o.m. aan premier Guy Verhofstadt en aan minister van justitie Marc Verwilghen. Hoewel dit een van de punten is waarover VVJ en AJP lichtjes van mening verschillen, zijn we het eens over de grond van de zaak dat ook de andere partners in de mediawereld hun deel van de verantwoordelijkheid moeten opnemen. En dan hebben we het in de eerste plaats over de mediabedrijven zelf en de hoofdredacteuren. Op dit ogenblik gaan die er maar al te gemakkelijk van uit dat deontologie alleen de zaak is van de journalist wiens naam of initialen toevallig verbonden zijn met het gewraakte item. Ons standpunt is dat moderne journalistiek teamwork is, en dat ook de organisatie van een redactie medebepalend is voor de kwaliteit van het eindproduct.

We hebben het dan trouwens niet meer over puur journalistieke deontologie, maar over een ruimer begrip, noem het media- of persdeontologie. Daarnaast willen we ook de samenleving dichter bij de deontologie betrekken, op een nader te bepalen manier. Het punt waarover VVJ en AJP het nog niet helemaal eens zijn, is de te kiezen formule. De VVJ kiest voor zelfregulering zonder wettelijke of decretale basis. Uit principe, maar ook om binnen een stichting- of vzw-structuur dezelfde raad voor deontologie de bevoegdheid te geven over zowel audiovisuele en elektronische media als over de geschreven pers. De AJP wil de mogelijkheden onderzoeken om toch een wettelijke basis te voorzien. De afspraak is dat de AVBB nog dit voorjaar alle betrokken partijen rond de tafel bijeenbrengt om de diverse mogelijkheden te onderzoeken en keuzes te maken. Zowel de AVBB als de VVJ en AJP kiezen uitdrukkelijk voor een raad voor deontologie op federaal niveau. Maar dit geldt niet voor alle andere partners. De Vlaamse dagbladuitgevers hebben al meer dan eens hun voorkeur laten blijken voor een regeling op Vlaams niveau. Onze keuze voor een andere, veel breder opgevatte deontologische

raad heeft ook nog een andere, zeer praktische grond, collega's, en dat is dat onze eigen deontologische raad van de AVBB aan het eind van haar latijn is. De werklust blijft jaarlijks verdubbelen. De leden, onbezoldigde vrijwilligers die ook een drukke dagtaak hebben, zijn volstrekt overbevroegd. Een permanent secretariaat met een jurist en een administratief medewerker is een absoluut minimum om een ernstige werking te kunnen garanderen, maar de AVBB zelf kan dit onmogelijk financieren.

Erkeningscommissie

Een gelijkaardig dossier is dat van de erkenningscommissie(s). De erkenningscommissie is een wettelijk orgaan, opgericht door de Wet van 1963, en behorend tot de diensten van de eerste minister. Alleen weet die dat zelf niet eens. Op dit ogenblik beschikt de erkenningscommissie over een halftijds administratief medewerker, die onmogelijk de nodige opvolging van de dossiers kan verzekeren. Het is de bedoeling om de eerste minister te vragen die toestand te verbeteren. Dit voorstel heeft ook te maken met welbegrepen eigenbelang. Hoewel de erkenningscommissie paritair is samengesteld uit vertegenwoordigers van journalisten en van de mediabedrijven, wordt de commissie maar al te vaak vereenzelvigd met de AVBB, en krijgt ons secretariaat regelmatig verwijten voor beslissingen waaraan wij part noch deel hebben.

Standpunten en communicatie

Enkele evenementen in het voorbije jaar noopten de AVBB tot een standpuntname. Na de uit de hand gelopen boerenbetoging voorjaar 1999 hielden we een persconferentie om de aanslagen op de persvrijheid tijdens deze betoging aan de kaak te stellen. Dat leidde tot excuses van organisator Boerenbond.

Zoals altijd was het aantreden van een nieuwe regering de gelegenheid om een 'Memorandum' op te stellen. Dat leidde tot de hierboven al vernoemde contacten met premier Verhofstadt en minister van justitie Verwilghen. Voorts meldden vele politici ons dat ze het memorandum 'met belangstelling' gelezen hadden. Recent nam de AVBB ook een standpunt in over het project voor de gratis treinkrant Metro. We nodigden daarvoor een vertegenwoordiger van de initiatiefnemers uit om het project te komen toelichten.

Te vermelden valt ook dat de vorige minister van justitie, Tony Van Parys, het initiatief nam om de AVBB nauw te betrekken bij het uitwerken van zijn omzendbrief over de relaties tussen pers en gerecht.

Financiën

Nazicht van de rekeningen bij het aantreden van het nieuwe bestuur leidde vorig jaar tot de vaststelling dat onze dochtervereniging BFFP (Belgische Foto- en FilmPers) achter was met de afdrachten van lidgeld aan de AVBB. (De BFFP inde zowel haar eigen als ons lidgeld). Het tekort liep in de miljoenen. Nadat de BFFP een aantal interne problemen had opgelost, werd een regeling uitgewerkt waarbij de BFFP haar schulden afbetaalt, en wij nu ons eigen lidgeld en dat van de BFFP innen. Een en ander had ook tot gevolg dat het bestuur tot de vaststelling kwam dat er meer aandacht moest gaan naar het opvolgen van het financieel reilen en zeilen van de vereniging. Per 1 oktober werd de heer Donald De Cooman aangeworven als deeltijds boekhouder. Dat bleek een zeer gelukkige beslissing. De heer De Cooman is in versneld tempo de boekhouding aan het aanpassen aan de nieuwe structuur van de verenigingen en aan de moderne vereisten.

Directie en journalisten VUM ronden gesprekken bedrijfs-CAO af

Het heeft uitzonderlijk lang geduurd, maar uiteindelijk zijn de redactieafgevaardigden en de directie van de Vlaamse Uitgeversmaatschappij (Het Nieuwsblad, De Standaard, Het Volk) er toch in geslaagd de gesprekken voor een collectieve arbeidsovereenkomst voor de journalisten af te ronden. Het waren bijzonder moeilijke en moeizame gesprekken, omdat ze gedomineerd werden door drie thema's: een nieuw verloningssysteem gebaseerd op prestaties en evaluaties, een harmonisering van de statuten van de journalisten van de VUM en Het Volk, en de besparingen op de personeelskosten die de directie wil realiseren.

Peter Boon

Uiteindelijk is de wijze van verloning een mengvorm geworden. Journalisten worden voortaan op basis van hun functie ingedeeld in vijf categorieën, die elk een basisloon krijgen dat gelijk wordt gesteld aan 100 procent. Het beginloon in een categorie bedraagt 80 procent, waarna je op basis van anciënniteit over maximum 10 jaar evolueert naar het 100 procent-loon.

Daarna kan de journalist nog doorgroeien naar 120 procent, op basis van jaarlijkse evaluaties. Die groei is nochtans onzeker. De werkgever wilde zich niet verbinden tot een afgesproken procentuele verhoging, zelfs in geval van een goede of uitstekende evaluatie. De journalisten namen geen genoegen met het jaarlijkse vastleggen van die verhoging op basis van 'de marktvoorwaarden en de beschikbare budgettaire ruimte'. Uiteindelijk werd afgesproken de praktijk na drie jaar te evalueren en daaruit alsnog vaste procentuele verhoging per evaluatiecategorie af te spreken.

Voor de jongere journalisten, de collega's die na 1993 in dienst zijn getreden, houdt de nieuwe verloning een flinke verbetering in in vergelijking met de categorie 1 die momenteel voor hen van toepassing is. Het loon van journalisten die al langer in dienst zijn, dreigt sneller geplafonneerd te geraken, terwijl de evolutie onzekerder is. Iedereen kan echter zelf kiezen of hij al dan niet in de nieuwe CAO stapt. Een deel van de toekomstige loonsverhogingen zullen voor iedereen worden toegekend onder de vorm van maaltijdcheques en een groepsverzekering.

Met name de journalisten van Het Volk waren vragende partij voor een harmonisering van de statuten van de journalisten voor de drie krantentitels. Omdat de VUM-directie absoluut besparingen wil doorvoeren, vroeg dat heel wat compromisbereidheid van beide kan-

ten van de tafel. De journalisten van Het Volk krijgen vakantiedagen bij, die van de VUM leveren anciënniteitsdagen in; ook op Het Volk krijgt men nu een premie voor zondagwerk, zij het dat die voor iederen lager is dan wat tot nog toe gold voor de VUM-journalisten.

De CAO is niet los te zien van de besparingsgesprekken die de directie met werknemersafgevaardigden van het hele bedrijf tegelijkertijd heeft gevoerd. Voor de redactie wil de directie een vermindering realiseren van 34 voltijdse werknemers of een equivalente besparing op de loonkosten. De redactiedelegatie kan 18 afvloeiingen vermijden door in te stemmen met zachte besparingsmaatregelen, zoals het niet vervangen van natuurlijke vertrekkers, het in voege treden van de nieuwe CAO met een jaar te vertragen, het overslaan van een anpcb-loonsverhoging en het in rekening brengen van de loonlastenverlaging van de regering-Verhofstadt.

De resterende 16 vertrekkers moeten voorlopig gevonden worden door het vrijblijvend aanbieden van brugpensioenering en afscheidspremie.

De CAO wordt op 1 en 3 maart voorgelegd aan de redacties. De stemming hierover is nog niet afgelopen bij het ter perse gaan van deze Journalist. Het blijft tot op het laatste ogenblik bijzonder onzeker of het ontwerp zal worden goedgekeurd, precies omdat de aan de gang zijnde besparingen de CAO hebben 'besmeurd'.

Toch staan de VJ-afgevaardigden positief tegenover het behaalde onderhandelingsresultaat, vooral omdat het een aanzienlijke verbetering inhoudt voor de jongere collega's. Maar het heeft niet veel zin te willen verbergen dat er ook serieuze tekorten zijn. Met een CAO voor de dag komen waarop we fier kunnen zijn, zat er in deze omstandigheden niet in.

Gratis Lijnpas voor beroepsjournalisten

Op 1 februari 2000 werden bij De Lijn enkele tariefmaatregelen van kracht die tram en (trolley)bus nog goedkoper maken. Zo werd het ticket tegen 75 % afgeschaft. Samen met een aantal andere begunstigen krijgen ook beroepsjournalisten in het bezit van hun nationale perskaart vanaf 1 februari gratis toegang op het hele net van De Lijn !

Hoe en waar kan zo'n gratis abonnement aangevraagd worden?

U schrijft een briefje naar de 'Dienst Abonnementen' van één van de vijf entiteiten van De Lijn, met vermelding van uw naam, voor- naam, adres en geboortedatum. Bij dit briefje voegt u een fotokopie van uw identiteitskaart en van uw perskaart. De Lijnpas wordt per post bezorgd. Maar heb wel even geduld. De diensten abonnement hebben het razend druk.

Hier de adressen van de vijf entiteiten:

Antwerpen: Grote Hondstraat 58, 2018 Antwerpen (tel. 03/218 15 61 en fax 03/218 15 09)

Limburg: Grote Broomstraat 4, 3500 Hasselt (tel. 011/85 03 04 en fax 011/25 32 92)

Vlaams-Brabant: Barastraat 107, 1070 Brussel (tel. 02/526 28 20 en fax 02/526 28 60)

Oost-Vlaanderen: Brusselsesteenweg 361, 9050 Gentbrugge (tel. 09/210 94 43 en fax 09/210 93 19)

West-Vlaanderen: Nieuwpoortsesteenweg 110, 8400 Oostende (tel. 059/56 52 31 en fax 059/56 52 36).

PUB BBL